

VIDEO “MONT-ROIG: TORNAVEU MIRONIÀ” (2002)

Realització: Martí Rom

Joan Miró va néixer a Barcelona el 1893. A Mont-roig hi vingué per primer cop el 1911 per recuperar-se d'una malaltia. El seu pare havia comprat el Mas d'en Ferratges, del Marquès de Mont-roig.

Rètol: Miquel Anguera Brú, “Cal Beatet”

Antoni Ferratges Mesa, Marquès de Mont-roig, fou un polític liberal que era amic de Prim i Sagasta. Durant quaranta anys va ser diputat i senador a les Corts de Madrid.

...

...

Aquell xiquet emmalaltit es va refer ràpidament. Va oblidar-se d'aquella vida angoixosa, per a ell, d'aprenent d'escrivent a Barcelona. Va començar a recórrer aquella plana de Mont-roig, des del mar fins a la muntanya roja de l'ermita de la Mare de Déu de la Roca. Miró xalava a Mont-roig.

...

...

Vam ser masovers al Mas Miró del 1914 al 1926. Allí es on el senyor Miró em va pintar; jo deuria tenir uns tres anys.

Rètol: Consol Boquera Castellnou

Em venia a buscar, em portava a una glorieta i em feia seure. Feia croquis i després em tornava a casa. A la meva mare també la va pintar; li va fer els peus grossos perquè deia que els tenia sempre tocant la terra.

El pare tenia l'ull malalt, no el podia tancar per un error del metge del poble. Aleshores el senyor Miró el va fer anar a Barcelona; allí el van operar i va quedar molt bé. Ell s'estava a casa del senyor Miró.

...

...

La meva mare, Àngels Valverdú Nuet,

Rètol: Antoni Piñol Vallverdú

anava al Mas Miró. Pujava i baixava cada dia. Es la que surt en el quadre “La Masia”.

Hi ha uns quatre quilòmetres d'aquí allà baix. Hi anava a peu.

Va quedar una bona amistat. Sempre que pujaven a missa a Mont-roig, o anaven a l'ermita, passaven per casa i la cridaven. Pujaven i parlaven una estona.

Rètol: Antoni Piñol Vallverdú

...

...

Em va fer una fotografia a mi i al meu germà, allà al Mas. Jo duia un vestidet de xiqueta mimada; ho deuria ser molt! Ells eren grans i jo joveneta; els hi feia gràcia. El senyor Miró tenia uns vint-i-dos anys; la seva germana era més gran.

Nosaltres vam estar molt bé com a masovers. Aleshores no hi havia carretera. Nosaltres havíem d'anar al col·legi i allà baix no n'hi havia. Era molt diferent la vida de llavors i la d'ara. Nosaltres ens hi haguéssim quedar allí, per ells el pare haguera donat la vida. Ells també ens estimaven molt.

...

...

A Mont-roig caminava molt i observava més. Mira els camps rústecs plens de garrofers i olivers (amb les seves fulles perennes), les parades de vinyes amb les branques dels ceps recargolant-se, els solcs perfectament paral·lels i recentment sembrats, aquells horts farcits de canyes per on s'enlairen bajoqueres i tomaqueres.

...

...

Vam anar amb la Unió de Dones de Mont-roig, en una excursió, a la Fundació Miró. Algú va agafar una càmera fotogràfica i al arribar allà em van fer posar al costat del quadre per fer-me una fotografia. Ràpidament va venir un vigilant i ens va dir que no se'n podia fer. Aleshores li vaig dir que aquella del quadre era jo. Aquell home es va quedar parat, no es podia pensar que podia ser jo.

...

...

Els meus pares van baixar a ser masovers del Mas Miró del 1955 al 1975.

Rètol: Josep Rovira Bargalló

Feien les feines del camp. Al senyor Miró li agradava venir a veure-ho. Li agradava molt arreplegar arrels. Una vegada a la platja hi havia una soca que pesava molt i va demanar al pare que l'anés a buscar. Hi va anar amb el carro i la mula, i la va dur al taller.

Jo era jove per treballar a la terra, tenia uns tretze anys. Cada dia anava a buscar la correspondència a Mont-roig, hi ha uns quatre quilòmetres. També baixava "La Vanguardia" i el "Destino".

...
...

Com a taxista puc explicar que aquell bon home durant molt anys

Rètol: Francesc Solé Sedó, “Cal Romàtic”

quan ell venia a passar les vacances a Mont-roig, durant l'any també venia alguna vegada, l'anava a buscar i l'acompanyava. A l'estiu venia tota la família.

Una de les primeres visites la fèiem a Reus. Anàvem a la sastreria Queralt. Hi havia una molt bona relació.

...
...

Baixa corrent fins a la platja, i un pic hi arriba fa exercicis gimnàstics

Rètol: Platja de Mont-roig (1916)

(estranys en aquella època); després es banya i passeja per la platja recollint pedretes o arrels de canyars de formes enigmàtiques. Es el Mont-roig dels camins o barrancs que condueixen al mar; on hi viu l'aromàtic fonoll, les atzavares, les dolces figueres, els canyars florits amb un plomell blanc, i aquells pins fronterers amb la sorra de la platja.

...
...

Ell no venia mai que no visités els pobles de les rodalies. Primer anava a l'ermita. Hi passava una bona estona aquí als miradors. Anàvem cap a Falset, a Scala Dei. Ho fèiem en varies vegades. També li agradava anar a Cornudella, cap el tard quan retiraven els pagesos, no hi havia gaire tractors, i veies com duïen la collita amb l'animal, a la sàrria. Si era el temps de la verema, posaven una portadora a cada costat, i el pagès anava aferrat a la cua.

...
...

Pujàvem a dalt de Ciurana. Allí hi ha un tallat que des de dalt es veu el pantà. Ell es posava allà com si estès en una plaça. Jo tenia por i em posava a prop seu. No va donar cap mal pas. S'estava allà plantat mirant estona i estona. De tan en tan em deia: Fa bona tarda, oi! Però jo estava totalment pendent d'ell, no ho veia segur.

...
...

Estant aquí de masovers els meus pares

Rètol: Angelina Rovira Bargalló

sempre venien molts amics del senyor Miró, en Prats que tenien molta influència l'un de l'altre. També venia en Sert, Gomis, l'Artigas, Hemingway que havia comprat el quadre "La Masia. Aquest li va dir que la casa li semblava a les de Cuba. Després va voler reproduir aquest jardí a la seva casa de Cuba.

...
...

Rètol: Lúdia Cortés Gassó

Es el Mas d'en Romeu. Pertany a la nostre família des del 1919.

Sempre hem tingut amistat; ja amb els pares del senyor Miró. Als estius sempre baixava la seva senyora i la seva germana. Després nosaltres els hi tornàvem la visita.

(Abans d'acabar)

Rètol: Hort amb ase (1918)

A l'any 1944 o 1945, el senyor Miró va venir amb Ernest Hemingway que volia veure l'original del quadre "Casa de la palmera".

Rètol: Casa de la Palmera (1918)

La palmera va caure el 23 d'abril de 1975. Les altres dues que hi ha les va plantar el pare cap el 1925.

...
...

Una de les vegades que Hemingway va venir aquí, de pas cap els Sanfermins, anava amb d'altres senyors i volia visitar el Mas. Va començar a fer fotografies. Aleshores va sortir el pare i els hi va demanar si tenien permís. Al dir-li que no, no els hi va deixar fer. Hemingway quedà amoïnàt. Sols els deixà mirar. Hemingway deia: igual que Cuba.

Al caps d'uns dies va venir el senyor Miró i el senyor Prats, i el pare els hi va comentar que havia vingut Hemingway i que no el deixà fer fotografies. El senyor Miró s'amoïnà perquè no l'havia avisat, però el senyor Prats li va dir que no s'amoïnés: ell no deixa fer fotografies del quadre, doncs l'Eugeni no li ha deixat del Mas. No passa res.

...
...

A l'estació de tren de Mont-roig

Rètol: Josep Miquel Martí Rom, "Cal Panadero"

els amics de Miró venien en tren des de Barcelona. Els venia a recollir el masover del Mas Miró amb la tartana i els duia al Mas, que està a uns tres quilòmetres.

També per aquesta estació, via enllà, passàvem els xiquets dels Prats caminant, als anys seixanta, quan anàvem a missa al Mas d'en Romeu.

...
...

A partir del 1926 aquí s'hi feia escola a dalt del pis. El 1952 s'hi va començar a fer la missa els diumenges, fins el 1968.

...
...

Quan els anys seixanta veníem a missa al Mas d'en Romeu, veiem baixar per aquest barranc al senyor Miró. Aquí confluïem la gent de Les Pobles, dels Prats, de les Aixermades, per fer aquesta missa dominical dels estiuejants de Mont-roig que estàvem vora el mar.

El senyor Miró baixava per aquest barranc. El seu Mas està a uns dos-cents metres darrera meu.

Tenia una fotografia on sortia el senyor Miró en el programa "Esta es su vida", del 1963. Jo aleshores tenia tretze anys. Aquell estiu esperonat per la mare vaig aprofitar que venia a missa per demanar-li que la firmés. Al cap d'un parell de setmanes, la senyora Miró va trobar a la mare en una botiga del poble i li va dir que jo comprovés si la firma que havia fet corresponia a la dels quadres, perquè l'altre dia anava sense ulleres. Si no, que vingui a casa que li farà una de nova.

El que es emocionant es que el senyor Miró, amb la seva importància, es preocupés per un xiquet de tretze anys, si la firma de la fotografia estava ben feta.

...
...

Era molt curiós. Mai li vaig veure portar ni tan sols un bolígraf o una càmera fotogràfica. Un cop li vaig preguntar perquè no feia mai apunts o duia una càmera per fer una fotografia, per exemple, al maset que hi ha a la muntanya d'Scala Dei... No això es cosa meva!

...
...

A principis de setembre els pagesos feien la verema, i a finals recollien les garrofes. Miró s'enduia de Mont-roig aquelles olors fortes i penetrants: la tendre del moscatell acabat de collir i l'aspre de la garrofa.

Probablement al arribar gener deuria rebre algun pot d'arbecuines que li enviaven els masovers quan acabaven de fer l'oliva.

...

...

L'última vegada que recordo haver vist aquí al senyor Miró viu, era a finals dels anys setanta. Estava assegut al barranc, mirant el camp, tal com feia molts anys enrera quan anava a la platja i s'asseia per reposar.

...

...

Rètol: Poble i església de Mont-roig (1919)

Miró va continuar venint a Mont-roig fins el 1976. Venia pels vols de Sant Joan, el 24 de juny, i s'hi estava fins la Festa Major, per Sant Miquel, el 29 de setembre.

L'any 1979, el 29 d'abril, l'Associació de Veïns Muntanya roja va endegar un homenatge a Joan Miró. Es va recollir moltes signatures i es va aconseguir canviar el nom de la plaça del Generalísimo Franco per Joan Miró. També se'l va nomenar fill adoptiu de la vila.

Rètol: 29 d'abril 1979